

**UCHWAŁA Nr XXXI/243/2013
RADY MIEJSKIEJ W KAMIENIU KRAJEŃSKIM**

z dnia 30 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Krajeński na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 i poz. 509), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Krajeński na lata 2014-2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

PRZEWODNICĄCY
Rady Miejskiej

Kazimierz Warylak

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXXI/243/2013 Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Krajeński na lata 2014-2020.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim stosownie do obowiązujących przepisów i przy współudziale wielu podmiotów opracował Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Krajeński na lata 2014-2020.

Dokument jest efektem pracy osób reprezentujących różne środowiska i instytucje zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Kamieniu Krajeńskim
mgr Zofia Krzemińska

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Plac Odrodzenia 3, 89-430 Kamień Krajeński

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KMIEŃ KRAJEŃSKI NA LATA

2014-2020

Procedura tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

Rozwiązywanie problemów społecznych to wprowadzenie optymalnych sposobów reagowania w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i minimalizowania ich skutków wśród społeczności Gminy Kamień Krajeński. Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych na podstawie dokumentacji będącej w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim. Korzystano również z informacji pozyskanych z Urzędu Miejskiego, Głównego Urzędu Statystycznego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji współpracujących i współdziałających w obszarze polityki społecznej.

Prawne uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Opracowując Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 uwzględniono zapisy aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, są to:

- Ustawa o pomocy społecznej,
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa o spółdzielniach socjalnych,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa o rehabilitacji społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa o zasiłkach rodzinnych,
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Oprócz wspomnianych aktów prawnych może również zachodzić potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, edukacji czy budownictwa socjalnego.

Podczas realizacji Strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych. Strategia koresponduje z europejską polityką społeczną, określoną w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w roku 2000 i odnowioną Strategią Lizbońską-Strategia Europa 2020 oraz krajowymi dokumentami, takimi jak:

- Narodową Strategią Spójności na lata 2007-2013;
- Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013;
- Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki;
- Krajową Strategią Zatrudnienia na lata 2007-2013;
- Strategią Rozwoju Województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020;
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu Sępoleńskiego;
- Strategia Rozwoju Gminy Kamień Krajeński.

Zasadniczym celem Strategii jest określenie kierunków działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. Naczelną zasadą przy określaniu kierunków działań jest przede wszystkim ustalenie czy działania łagodzące mają mieć wyłącznie charakter pomocy finansowej czy też profilaktyki oraz motywowanie mieszkańców do zmian w swoim życiu np. poprzez edukację, aktywne poszukiwanie pracy itp.

Sformułowanie zadań programowych i ich realizacja ma służyć jako podstawa do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w lokalnej społeczności, które oceniane są negatywnie. Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i z nimi konfrontowana.

Strategia określa cel, jakim jest rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie oraz sposób, w jaki można go osiągnąć. Dla efektywnego rozwoju i stabilizacji gminy istotne znaczenie ma przede wszystkim poprawa jakości życia mieszkańców, umożliwienie osobom, rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, a także stworzenie efektywnego i sprawnie działającego systemu pomocy społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Kamieniu Krajeńskim na lata 2014-2020 będzie realizowana zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działań,

w oparciu o przesłanki wynikające z dokumentów strategicznych o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim i lokalnym.

Identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Kamień Krajeński

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim realizuje na terenie Gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie oraz Uchwał Rady Gminy, ustaleń Burmistrza, zawartych porozumień i umów organów samorządu.

Integralną część systemu pomocy społecznej stanowią skoordynowane działania prowadzone przez służby socjalne zatrudnione w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz współpraca wszystkich instytucji działających w obszarze pomocy społecznej. Właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemów socjalno-bytowych oraz wszelkich wynikających z tego konsekwencji – stanowi podstawę świadczenia pomocy i stosownych form pracy świadczonych przez pracowników socjalnych. Podstawą do analizy problemów społecznych występujących w Gminie Kamień Krajeński są dane Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, do którego zgłaszają się osoby i rodziny z określonym problemem. Należy tutaj podkreślić, że osoby te stanowią tylko ujawniony procent osób kwalifikujących się do świadczeń z pomocy społecznej i nie obrazują rzeczywistej skali problemów występujących na terenie Gminy. Do tej utajnionej grupy najczęściej zaliczamy osoby doświadczające przemocy w rodzinie, które w obawie o naznaczenie społeczne, lęk przed oceną oraz fakt zastraszania przez sprawcę przemocy nie ujawniają faktu bycia ofiarą.

Rozdział I. CHARAKTERYSTYKA GMINY KAMIEŃ KRAJEŃSKI

1. DANE O GMINIE

Gmina Kamień Krajeński położona jest w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie sępoleńskim. Graniczy z pięcioma gminami:

- 1) Sępólno Krajeńskie w powiecie sępoleńskim;
- 2) Kęsowo w powiecie tucholskim;
- 3) Chojnice w powiecie chojnickim (województwo pomorskie);
- 4) Człuchów i Debrzno w powiecie człuchowskim (województwo pomorskie).

Rysunek 1. Mapa gminy Kamień Krajeński

Źródło: <http://portal.kamienkr.pl/index.php/nasz-region/lolakizacja>

Pod względem zajmowanej powierzchni, gmina należy do dosyć dużych gmin województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 16,3 tys. ha, co lokuje gminę na 34 pozycji w Województwie. Gmina stanowi 0,91% ogólnej powierzchni województwa. Do największych sołectw należą: Płocicz, Dąbrówka, Zamarte i Mała Cerkwica. Obecny stan terytorialny gminy utrzymuje się od 1976 r., kiedy w jej skład włączonych zostało 6 nowych sołectw; Dąbrówka, Jerzmionki, Niwy, Nowa Wieś, Obkas i Zamarte. Miasto Kamień

Krajeński pełni rolę naturalnego centrum obsługi całej gminy. Centrum miasta posiada zwartą zabudowę mieszkaniowo-usługową. Północna część miasta pełni funkcje rekreacyjno – wypoczynkowe. Tereny użytkowe, składowe i przemysłowe skoncentrowane są we wschodniej części miasta. Gminę i miasto Kamień Krajeński zamieszkuje 7.129 mieszkańców (stan na 30.09.2013r.).

Tabela 1. Liczba ludności zamieszkujących poszczególne sołectwa

Miejscowość	Liczba ludności
Płocicz	801
Dąbrówka	736
Zamarte	617
MałaCerkwica	427
Orzełek	386
DużaCerkwica	372
Obkas	365
Radzim	268
Dąbrowa	226
Witkowo	225
Niwy	153
Jerzmionki	119
NowaWieś	61
Razem sołectwa	4.756
Kamień Krajeński	2.373
Gmina razem	7.129

Źródło: Dane z ewidencji ludności

Tabela 2. Statystyka stałych mieszkańców gminy z podziałem na wiek i płeć stan na 30.09.2013

Wiek	Miasto	Wieś
------	--------	------

	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
0-5	82	86	173	220
6-15	130	118	275	302
16-18	55	53	83	101
19-60	709		1377	
19-65		822		1605
Powyżej 60	230		413	
Powyżej 65		86		209
Ogółem	1206	1165	2321	2437

Źródło: Dane z ewidencji ludności

Opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewnia 5 lekarzy, 4 pielęgniarki, 1 położna, 2 magistrów rehabilitacji zatrudnionych w Miejsko – Gminnej Samodzielnej Przychodni w Kamieniu Krajeńskim. Swoimi działaniami obejmują 5.600 mieszkańców.

Od 2012 roku o bezpieczeństwo mieszkańców gminy dba Komenda Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim. Na co dzień pracownicy ośrodka pomocy współpracują z dwoma dzielnicowymi komendy.

Zorganizowanie życia kulturalnego mieszkańców należy do 14 pracowników zatrudnionych w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury, gminnej bibliotece oraz wiejskich domach kultury i świetlicach wiejskich:

- 1) Domy Kultury: Kamień Krajeński, Płocicz, Dąbrówka;
- 2) Biblioteki: Kamień Krajeński, Płocicz;
- 3) Świetlice wiejskie: Orzełek, Witkowo, Obkas, Nowa Wieś , Jerzmionki, Radzim, Mała Cerkwica.

Na terenie gminy Kamień Krajeński działają również organizacje i stowarzyszenia pozarządowe takie jak:

- 1) Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów Ziemi Krajeńskiej;
- 2) Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- 3) Związek kombatantów i Osób Represjonowanych;
- 4) Gminny Związek Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 5) Stowarzyszenie Pomóż sobie Pomagając Innym;

- 6) Kamieńskie Towarzystwo Kulturalne;
- 7) Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Kamień Krajeński;
- 8) Ludowy Klub Sportowy Kamionka;
- 9) Gminne Zrzeszenie Ludowych Zespołów Sportowych;
- 10) Parafialny Zespół Caritas;
- 11) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich.

Na terenie gminy funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej. Jeden dla osób przewlekle, somatycznie chorych. Dom ten zamieszkuje 68 mieszkańców, drugi to Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intellektualnie w który mieszka 60 podopiecznych. Od 2011 roku na terenie gminy działa filia Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Wielofunkcyjnej w Więcborku z siedzibą w Małej Cerkwicy w której przebywa 25 dzieci.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSKO – GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawowym aktem prawnym porządkującym zakres i sposób funkcjonowania pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Nowa ustawa obowiązuje od dnia 1 maja 2004r. i wprowadza cały szereg nowych rozwiązań prawnych, które mają na celu pomoc w rozwiązywaniu problemów na jakie napotykają klienci tego systemu. Ustawa jest regulacją prawną domykającą system zabezpieczenia społecznego w naszym kraju, dokonującą rozeznania potrzeb osób, rodzin i grup społecznych wymagających wsparcia i inicjuje sposoby ich zaspokajania. Ustawa podejmuje próbę zsynchronizowania regulacji prawnych pojawiających się w obszarze zabezpieczenia społecznego, a także próbuje wyjść naprzeciw nowo ujawniającym się problemom społecznym, na jakie napotykają obecnie organizatorzy systemu pomocy społecznej.

Za realizację zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej na terenie gminy odpowiada Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Swoimi działaniami obejmuje on:

- 1) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonalnej infrastruktury socjalnej;
- 2) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- 3) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;

4) pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;

5) pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zadania pomocy społecznej realizowane są przez:

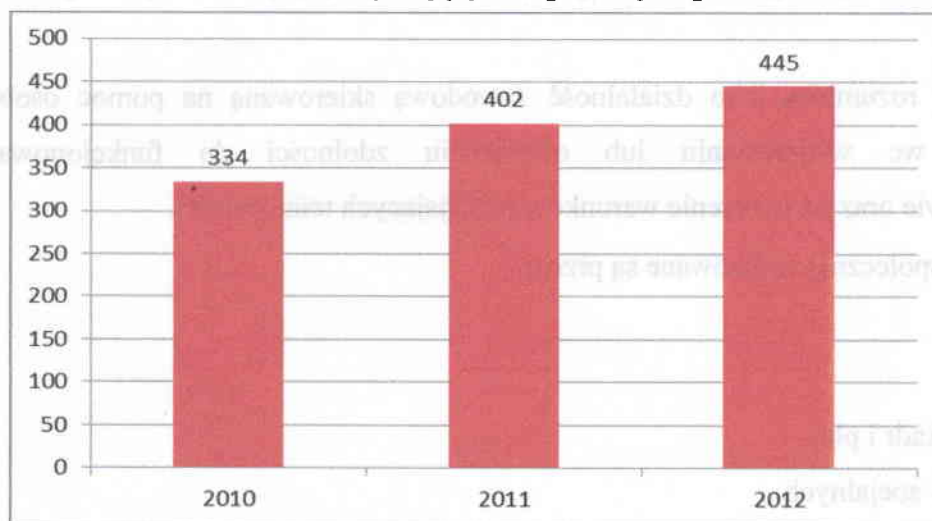
- dyrektora,
- księgową,
- inspektora ds. kadr i płac,
- 5 pracowników socjalnych,
- specjalistę pracy z rodziną,
- 5 opiekunek środowiskowych ,
- podinspektora,
- psychologa,
- psychiatrę,
- inspektora ds. świadczeń rodzinnych,
- podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- aspiranta pracy socjalnej.

Praca, którą wykonują pracownicy ośrodka pomocy społecznej jest to działalność trudna, niewymierna, często utożsamiana jedynie z wypłacaniem zasiłków, a tak naprawdę ma o wiele szerszy zakres.

W roku 2012 ośrodek pomocy społecznej objął swoim wsparciem w ramach świadczeń zobligowanych ustawą o pomocy społecznej 445 rodzin (tj. 1.645 osób) 54 rodziny skorzystały po raz pierwszy z naszej pomocy, a 19 rodzin utrzymywało się wyłącznie z zasiłków.

Lp.	Wykaz świadczeń		
	Wzrost	Dotacja	Ogółem
1.	103 202,24	98 841,00	202 043,24
2.	124 147,00	124 147,00	248 294,00
3.	112 868,00	112 868,00	225 736,00
4.	1 620,88	-	1 620,88
5.	103 202,24	98 841,00	202 043,24
6.	124 147,00	124 147,00	248 294,00
7.	112 868,00	112 868,00	225 736,00
8.	1 620,88	-	1 620,88

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy w przedziale na lata

Źródło: opracowania własne

Powyższy wykres pokazuje, że w przeciągu 3 lat ilość rodzin korzystających z pomocy systematycznie wzrasta.

Tabela 3. Środki przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2010 – 2012 w złotych

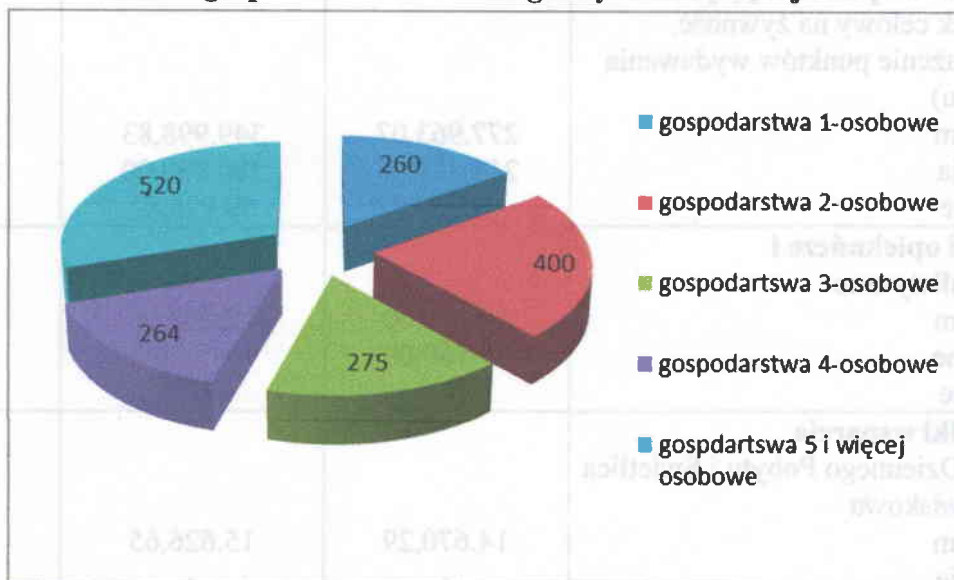
Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki		
		2010	2011	2012
1.	Ośrodek pomocy społecznej			
	Ogółem	3.920.121,86	4.566.422,13	4.440.296,69
	Dotacja	3.608.287,37	3.678.532,26	3.466.045,35
	Środki własne	311.864,49	887.889,87	974.251,34
2.	Ośrodek pomocy społecznej – projekt systemowy POKL			
	Ogółem	163.206,00	149.31475	189.072,68
	Dotacja UE	146.069,37	131.511,26	168.925,45
	Środki własne	17.136,63	17.803,49	20.147,23
3.	Zasiłki okresowe			
	Ogółem	124.147,00	115.706,86	166.639,77
	Dotacja	124.147,00	113.868,00	162.600,00
	Własne	-	1.838,86	4.039,77
4.	Zasiłki stałe			
	Ogółem	103.292,54	81.310,13	75.155,14
	Dotacja	98.841,00	65.048,00	71.770,35
	Własne	4.451,54	16.262,13	3.384,79
5.	Zasiłki celowe			
	Ogółem	67.663,00	73.816,14	86.779,68
	Dotacja	-	-	-
	Własne	67.663,00	73.816,14	86.779,68

6.	Posiłek dla potrzebujących (zasilek celowy na żywność, doposażenie punktów wydawania posiłku)			
	Ogółem	277.963,07	349.998,83	349.997,85
	Dotacja	214.384,00	280.000,00	270.000,00
	Własne	63.579,07	69.998,83	79.997,85
7.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne			
	Ogółem	10.160,00	10.000,00	11.258,00
	Zlecone	10.160,00	10.000,00	11.258,00
	Własne	-	-	-
8.	Ośrodki wsparcia Dom Dziennego Pobytu i Świetlica środowiskowa			
	Ogółem	14.670,29	15.626,65	14.844,37
	Dotacje	-	-	-
	Własne	14.670,29	15.626,65	14.844,37
9.	Dom Pomocy Społecznej			
	Ogółem	42.120,16	79.757,15	90.411,63
	Zlecone	-	-	-
	Własne	42.120,16	79.757,15	90.411,63
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne			
	Ogółem	7.560,00	6.202,00	6.016,00
	Dotacja	7.560,00	4.622,00	6.016,00
	Własne	-	1.580,00	-
11.	Dodatki mieszkaniowe			
	Ogółem	102.243,80	120.552,76	127.128,00
	Dotacja	-	-	-
	Własne	102.243,80	120.552,76	127.128,00
12.	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny			
	Ogółem	3.003.056,00	2.914.100,00	2.762.927,00
	Zlecone	3.003.056,00	2.914.100,00	2.762.425,71
	Własne	-	-	1.498,71
13.	Składka zdrowotna			
	Ogółem	4.070,00	7.600,00	7.002,78
	Zlecone	4.070,00	7.600,00	6.769
	Własne	-	-	233,78

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS

Z danych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na terenie gminy (stan na 30.09.2013r.) zamieszkuje 1.719 rodzin tj. 7.129 osób. Strukturę tych rodzin przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Struktura gospodarstw na terenie gminy Kamień Krajeński

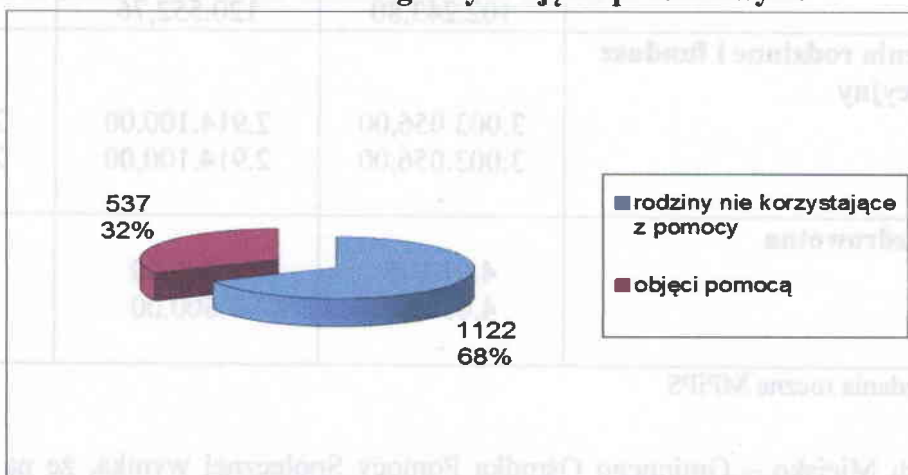

Źródło: opracowania własne

Powyższy wykres pokazuje nam, że najwięcej gospodarstw domowych na terenie gminy jest 5 i więcej osobowych (520 rodzin). Dużą liczbę stanowią również gospodarstwa domowe 2 osobowe (400 rodzin).

W 2012 roku Ośrodek obejmował swoim działaniem 537 rodzin tj. 1.965 osób w rodzinach czyli 27,56% ogółu mieszkańców (świadczenia z pomocy społecznej, dary żywnościowe, świadczenia rodzinne i dodatki mieszkaniowe).

Wykres 3. Liczba rodzin na terenie gminy w ujęciu procentowym.

Źródło: opracowania własne

Środowiska (osoby/rodziny), które w przeciągu trzech lat korzystały z różnych form pomocy społecznej borykały się z wieloma problemami powodującymi ich

dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagala się z kilkoma problemami jednocześnie co ilustruje poniższa tabela

Tabela 4. Przyczyny przyznania pomocy w podziale na lata

Problemy	Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach)		
	w podziale na lata		
	2010	2011	2012
ubóstwa	177 (720)	166 (639)	184 (717)
sieroctwa	0	0	0
bezdomności	1 (1)	2 (2)	5 (5)
niepełnosprawności	124 (426)	119 (392)	126 (422)
bezrobocie	210 (902)	215 (890)	261 (1069)
długotrwałej lub ciężkiej choroby	177 (534)	168 (512)	174 (523)
przemocy w rodzinie	5 (18)	3 (10)	5 (13)
potrzeby ochrony macierzyństwa	75 (460)	70 (435)	82 (469)
bezzadności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	37 (152)	33(136)	38 (159)
braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;	0	0	1 (3)
alkoholizmu lub narkomanii;	40 (124)	42 (118)	42 (118)
zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej	2 (6)	0	3 (11)
klęski żywiołowej lub ekologicznej	0	0	0

Źródło : opracowania własne

W ramach działań podejmowanych na rzecz osób pokrzywdzonych powołany jest Zespół Interdyscyplinarny. W zespole pracują profesjonaliści, którzy zapewniają skuteczne reagowanie na doniesienia o krzywdzeniu dzieci i najbliższych członków rodziny.

W roku 2012 zarejestrowany został punkt poradnictwa specjalistycznego, który mieści się w Gminnym Ośrodku Wsparcia „Wacław” w którym trzy razy w tygodniu można uzyskać pomoc terapeuty, dwa razy pedagoga, raz w miesiącu psychologa. Prowadzone są tam

również grupy edukacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu, dla osób współzależnionych oraz grupa anonimowych alkoholików.

Osoby, które z powodu zaburzeń psychicznych mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem w zakresie zatrudnienia oraz sprawach bytowych objęte są specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Przeciwdziałając skutkom społecznego i zawodowego wykluczenia osób nieaktywnych zawodowo, wymagających kompleksowego wsparcia i stworzenia warunków niezbędnych do integracji ze społeczeństwem realizujemy różne projekty.

Projekt Systemowy „Człowiek w potrzebie nie wymaga współczucia tylko skutecznej pomocy” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego adresowany jest do mieszkańców Gminy celem zwiększenia poziomu kompetencji zawodowych i społecznych beneficjentów. Pomoc w stworzeniu osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym warunków do zdobycia lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych ma na celu poprawę ich zdolności adaptacyjnych na otwartym rynku pracy. Od 2008 roku do dnia dzisiejszego w projekcie uczestniczyły 142 osoby w tym 17 osób niepełnosprawnych.

Od 2012 roku pozyskujemy również środki grantowe z Lokalnej Grupy Działania z Debrzna. W ramach tego zadania przeprowadzona została akcja Marsz po zdrowie. Był to rezultat prac związanych z aktywizacją seniorów z Gminy Kamień Krajeński, w którą zaangażowali się pracownicy Ośrodka Pomocy. Projekt otrzymał dofinansowanie w lokalnym konkursie grantowym „Działaj Lokalnie” w ramach Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolność realizowanym przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Lokalną Grupę Działania z siedzibą w Debrznie. Akcja pośrednio uświetniała również Europejski Rok Seniorów i Współpracy Międzypokoleniowej. Obecnie jesteśmy w trakcie realizacji kolejnego projektu pt. „Radzim od kuchni” mającego na celu utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich we wsi Radzim.

Od 2012 roku nasz Ośrodek współpracuje również ze Stowarzyszeniem Dorośli Dzieciom w Sępólnie Krajeńskim realizując projekt Centrum Aktywności Rodziny II. W ramach tych działań 8 rodzin z terenu naszej gminy objętych jest wsparciem psychologa, prawnika, pedagoga oraz asystenta rodziny. Osiem osób będących głównymi beneficjentami projektu przeszło ścieżkę szkoleniową uprawniającą do wykonywania zawodu: opiekunki sprzedawcy, budowlańca. Obecnie wszyscy otrzymali półroczny staż w wyżej wymienionych zawodach.

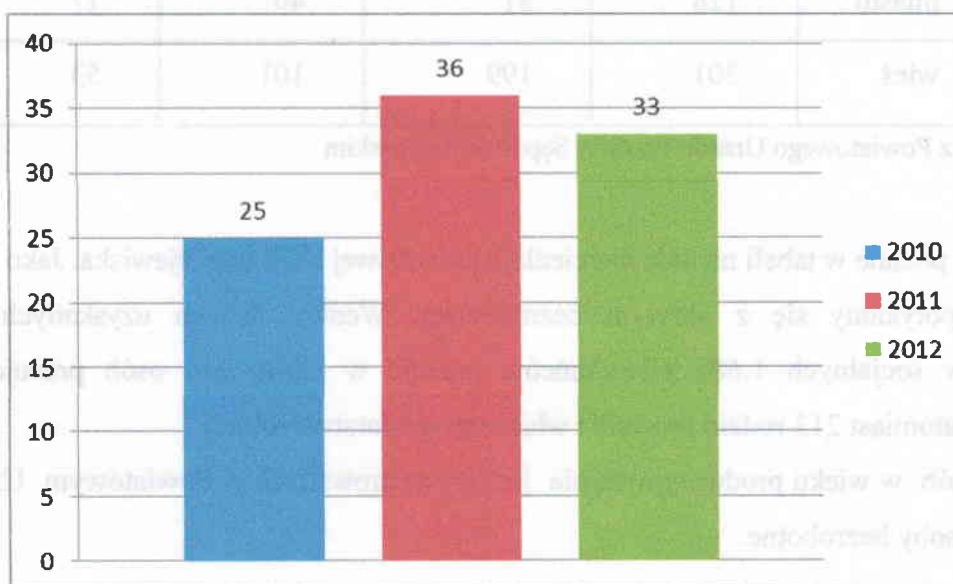
Wieloletni program Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania pozwala na ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród:

- dzieci i młodzieży,
- osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w trudnej sytuacji,
- osób starszych,
- osób chorych,
- osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim stopniem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz dzieci z rodzin ubogich nie objętych obowiązkiem szkolnym.

Z tej formy pomocy korzysta rocznie ok. 1.020 beneficjentów z tego gorący posiłek otrzymuje ok. 839 osób w tym 507 dzieci szkolnych

Bardzo dobrze układa nam się współpraca z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. Od wielu lat pozyskujemy żywność dla najuboższej ludności naszej gminy. W roku ubiegłym pozyskaliśmy 33 tony o wartości 117.310 zł. Tą formą pomocy obejmujemy ok. 439 rodzin.

Wykres 4. Pozyskane dary żywnościowe 2010-2012

Źródło: opracowania własne

3. DIAGNOZA SYTUACJI MIESZKAŃCÓW GMINY

3.1 Bezrobocie

Na koniec grudnia 2010r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Kraj. zarejestrowanych było 588 bezrobotnych mieszkańców naszej gminy natomiast na koniec grudnia 2012 r. problem ten dotknął 570 osób naszej gminy.

Tabela 5. Osoby bezrobotne z podziałem na płeć

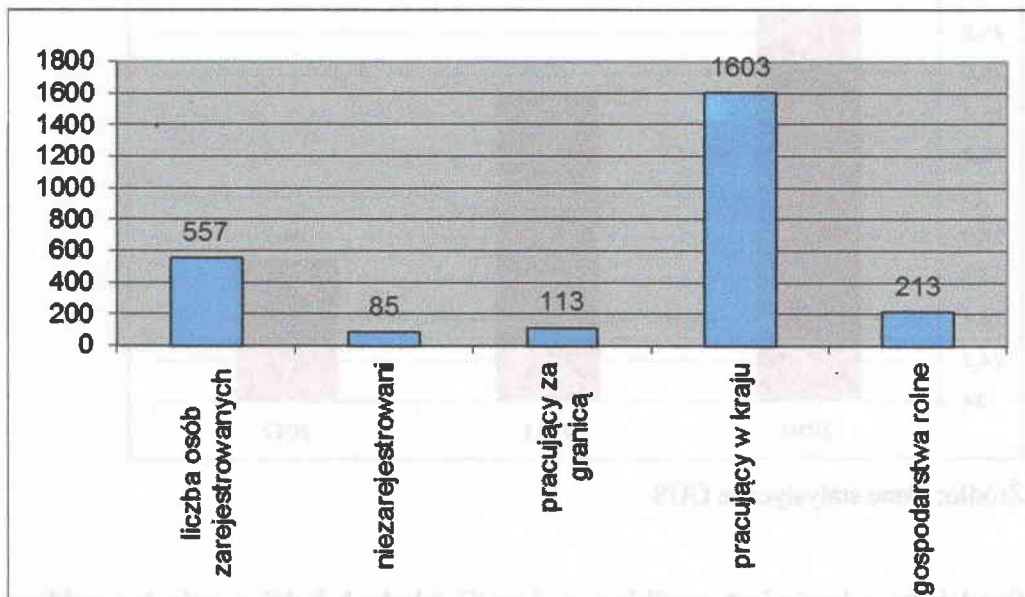
Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2010	Miasto	170	89	53	26
	wieś	418	227	116	51
2011	miasto	177	109	38	23
	wieś	433	257	110	51
2012	miasto	128	81	40	17
	wieś	301	199	101	53

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Sępólnie Krajeńskim

Dane podane w tabeli nie odzwierciedlają prawdziwej skali tego zjawiska. Jako pomoc społeczną spotykamy się z ukrytym bezrobociem. Według danych uzyskanych przez pracowników socjalnych 1.689 mieszkańców pracuje w kraju, 114 osób pracuje poza granicami, natomiast 213 rodzin prowadzi własne gospodarstwo rolne.

88 osób w wieku produkcyjnym nie jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP oraz liczba pracujących mieszkańców gminy stan na X 2013.

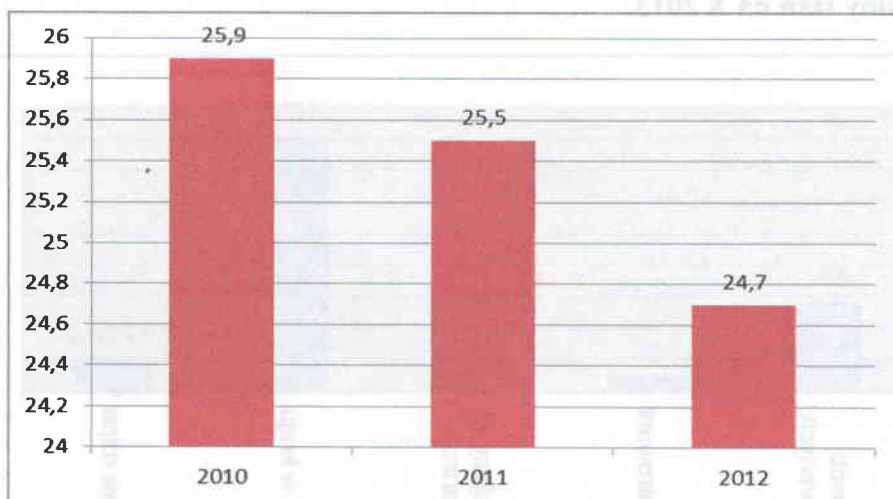

Źródło: opracowania własne

Duża część naszego społeczeństwa utrzymuje się z pracy dorywczej nie rejestrując się w Powiatowym Urzędzie Pracy. Znaczna część mieszkańców pracowała przed laty w Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Obecnie są to osoby długotrwale bezrobotne. W okresie jesienno – letnim pracują dorywczo przy zbiorze runa leśnego, truskawek, obieraniu cebuli oraz przy żniwach. W pozostałych miesiącach jest im bardzo trudno znaleźć zatrudnienie.

Gmina znajduje się na terenie objętym strukturalnym bezrobociem. Według danych Głównego Urzędu statystycznego stopa bezrobocia na koniec grudnia 2012 roku wynosiła **24,7%** . w porównaniu do roku 2010 **zmaląła o 1,20 %** a do roku 2011 o **0,8%**.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012 w procentach

Źródło: Dane statystyczne GUS

Spadek bezrobocia jest wynikiem emigracji młodych ludzi w celach zarobkowych do krajów Unii Europejskiej oraz zwiększonym rynkiem pracy. Osoby długotrwale bezrobotne to głównie osoby po 45 roku życia nie mające szans na zatrudnienie na terenie naszej gminy. W związku z tym znaczna część ich rodzin przebywa na zasiłkach z pomocy. Dla większości osób bezrobotnych, brak pracy jest przyczyną pogorszającego się stanu zdrowia, zmiany standardów życia, borykają się oni z problemami zagospodarowania czasu wolnego, izolacją społeczną, ograniczeniem lub zaniechaniem uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i oświatowym.

Jednym z kluczowych problemów do rozwiązania pojawiła się kwestia kwalifikacji bezrobotnych, zdolność naszych klientów do przekwalifikowania zawodowego i wykorzystania lokalnego potencjału do aktywizacji zawodowej. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma indywidualna praca z klientem w ramach której zawierane są kontrakty socjalne zobowiązujące beneficjentów do współpracy z pracownikiem socjalnym Ośrodka w zakresie gotowości do podjęcia pracy i wykazania aktywności zawodowej. W ramach porozumienia między Powiatowym Urzędem Pracy w Sępólnie Krajeńskim, a Urzędem Miejskim w Kamieniu Krajeńskim w 2012 roku 26 podopiecznych Ośrodka Pomocy miało możliwość wykonywania prac społecznie – użytecznych. W latach ubiegłych liczba tych osób wyglądała następująco 2011 rok – 21 osób, 2010 rok – 31 osób.

Stworzenie systemu zapobiegania długotrwałemu bezrobociu i zabezpieczenia mieszkańców przed jego skutkami jest jednym z najpilniejszych problemów jakie występują

na terenie gminy. Tylko opracowanie systemowych rozwiązań w zakresie różnych form aktywizacji zawodowej ludności pozostającej bez pracy oraz tworzenie miejsc pracy, umożliwić może poprawę sytuacji na tym polu działania.

3.2 Długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność

Niepełnosprawność - długotrwały stan, w którym występują pewne ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka. Ograniczenia te spowodowane są na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych lub psychicznych. Jest to także uszkodzenie, czyli utrata lub wada psychiczna, fizjologiczna, anatomiczna struktury organizmu. Utrata ta może być całkowita, częściowa, trwała lub okresowa, wrodzona lub nabyta, ustabilizowana lub progresywna.

Polityka społeczna osób niepełnosprawnych to ogół działań podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych, mających na celu wyrównywanie nieuzasadnionych różnic społecznych oraz tworzenie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego, umożliwiających im pełną integrację ze społeczeństwem.

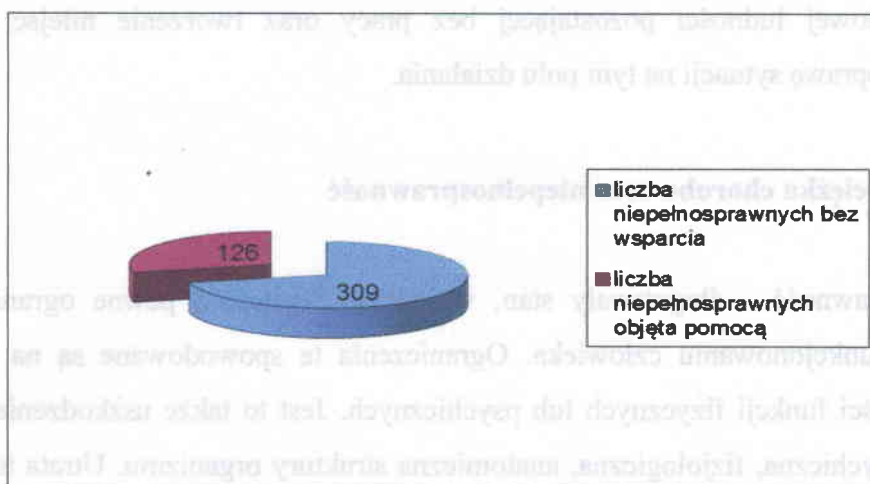
Tabela 6. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie

Mieszkańcy DPS	128
Mieszkańcy gminy	442

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie naszej gminy jest bardzo dużo osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia. Objętych pomocą przez nasz Ośrodek jest 126 osób.

Wykres 7. Niepełnosprawni w pomocy społecznej

Źródło: opracowania własne

Nasz Ośrodek ściśle współpracuje z PCPR w realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Tabela 7. Dofinansowanie niepełnosprawnych mieszkańców gminy w podziale na lata.

Rodzaj dofinansowania	2010		2011		2012	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Turnus rehabilitacyjny	14	10.664	21	12.770	26	24.416
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	27	28.940	76	30.817	89	68.049,35
Likwidacja barier architektonicznych	-	-	2	9.237	4	65.674,67
Likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych	5	3.381	5	3.408	9	8.123,13
Razem	46	42.985	104	56.232	128	166.263,15

Źródło: opracowania własne

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ustala niepełnosprawność dzieci oraz stopień niepełnosprawności osobom dorosłym. Pracownicy Ośrodka systematycznie pomagają w przygotowaniu dokumentów, które są niezbędne do wydania orzeczenia.

Tabela 8. Liczba wydanych orzeczeń w podziale na lata

Lata	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				Liczba wydanych orzeczeń niezaliczających do osób niepełnosprawnych
	Dla osób powyżej 16 r. ż. O stopniu			Dla osób przed 16 r. ż.	
	lekki	umiarkowany	znaczny		
		m	m		
2010	54	85	62	109	17
2011	43	67	66	94	23
2012	36	52	67	79	42

Zródło: opracowania własne

Od wielu lat pozyskujemy również środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych organizując imprezy kulturalno – sportowe dla dzieci, młodzieży i starszych osób niepełnosprawnych.

Dużym wydarzeniem w Gminie jest coroczna Olimpiada sportowa dla Osób Niepełnosprawnych, która ma zasięg powiatowy. Uczestniczą w niej podopieczni świetlic środowiskowych, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Domów Pomocy Społecznej. Spektakl niezapomnianych emocji, zapału, chęci rywalizacji fair play oraz determinacji naszych zawodników w osiągnięciu celu na długo pozostaje w pamięci wszystkim uczestnikom.

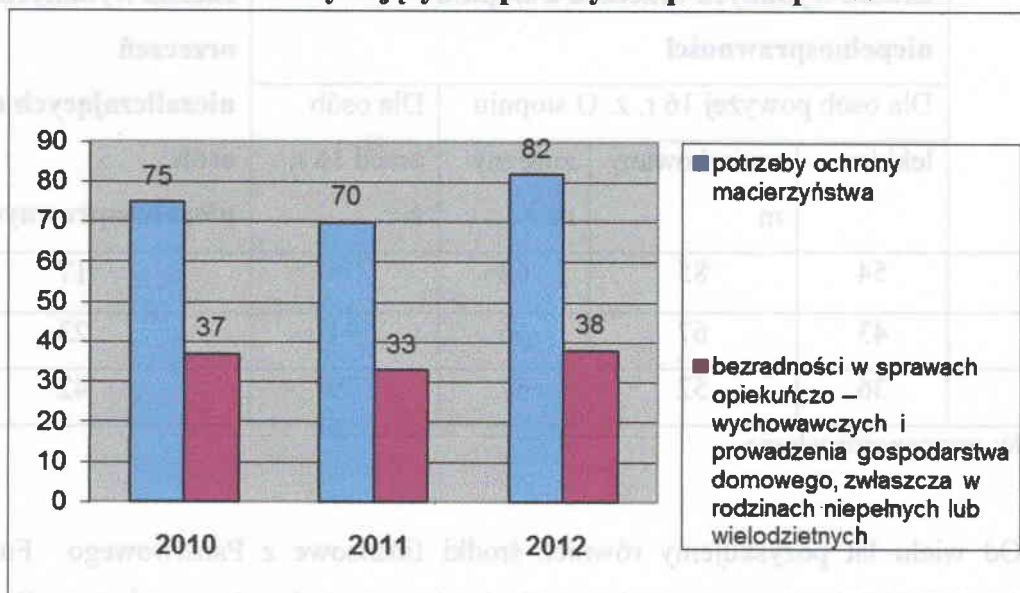
Kolejnym cieszącym się dużym zainteresowaniem projektem jest Ognisko dla osób niepełnosprawnych organizowane w miesiącach letnich nad jeziorem Mochel. Podczas spotkania przewidziane są różne zabawy i konkurencje między innymi konkurs na najładniejszą piosenkę czy kalambury w których można zdobyć ciekawe nagrody.

Mikołajki organizowane są dla 70 osób w tym 50 osób niepełnosprawnych. Dużo radości sprawiają uczestnikom organizowane gry i zabawy prowadzone przy muzyce. Największą atrakcją wieczoru jest przybycie Św. Mikołaja, który obdarowuje wszystkich paczkami przygotowywanymi przez pracowników Ośrodka Pomocy.

3.3 Wsparcie dla rodzin

W naszej gminie zamieszkuje 1.659 rodzin, często są to rodziny wielopokoleniowe. 170 rodzin są to rodziny wielodzietne, w których jest więcej niż dwoje dzieci.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w podziale na:

Źródło: opracowania własne

Jak wynika z wykresu zwiększa się liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu problemów z wychowaniem. Wychodząc naprzeciw naszym podopiecznym w ramach działań dotyczących wsparcia dla rodzin z terenu Gminy Kamień Krajeński nasz Ośrodek realizuje zadania na rzecz pomocy i aktywizacji najbardziej potrzebującej części społeczeństwa. Dla dzieci wymagających wsparcia pedagoga funkcjonuje świetlica środowiskowa „PROMYCZEK” która działa na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2009 Nr 175 poz. 1362). Jest placówką opiekuńczo-wychowawczą udzielającą wsparcia dziennego. Organem prowadzącym jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim.

Dzieci uczęszczające do placówki mają możliwość korzystania z oferty zajęć kulturalnych, wychowawczych, rekreacyjnych, sportowych, plastycznych, muzycznych, integracyjnych. Wychowankowie uczestniczący w zajęciach świetlicowych pomagają sobie wzajemnie w lekcjach, rozwijają wartości i postawy społeczne. Dzięki zajęciom w świetlicy podnoszą swój poziom intelektualny, uczą się działań przedsiębiorczych, gospodarności

i odpowiedzialności za wspólne dobro. Mają one na celu nie tylko atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego, ale przede wszystkim:

- rozwijanie swoich zainteresowań i zdolności,
- motywowanie do działania,
- kształtowanie umiejętności praktyczno-technicznych, manualnych,
- pobudzanie wyobraźni i ekspresji plastycznej,
- nabywanie umiejętności gospodarowania czasem wolnym,
- kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie rówieśniczej.

Podczas zajęć przewidziany jest posiłek, który dzieci wspólnie przygotowują, nabywając przy tym postawy współdziałania w grupie (zacieśnianie więzi społecznych), kształtują maniery i zdrowe nawyki żywieniowe.

W ramach działania świetlicy organizowany jest corocznie letni biwak. Jest on świetną okazją do miłego spędzenia czasu i ogromną radością dla jej uczestników. Szereg atrakcji, m.in. piesza wycieczka nad jezioro, podchody, wspólne ognisko, zabawy ruchowe na świeżym powietrzu, gry planszowe, sprawiają wiele radości uczestnikom. Program tej wycieczki skupia się także na celach edukacyjnych i wychowawczych. Realizowane są również zajęcia wychowawcze na temat przemocy i używek.

Młodzież uczestnicząca w zajęciach świetlicowych pochodzi z różnych rodzin: rozbitych, niewydolnych wychowawczo, z rodzin borykających się z bezrobociem oraz z rodzin dotkniętych alkoholizmem czy przemocą w rodzinie. Nie ma podziału na biedniejszych i bardziej zamożnych, dzięki czemu wszyscy bardzo dobrze się tu czują. Działamy w atmosferze ciepła, miłości, szacunku i wspólnego zrozumienia.

Zwiększenie środków na utrzymanie świetlicy pozwoliłoby na jej codzienną działalność.

Dzięki współpracy z Kuratorium Oświaty corocznie dzieci z gminy Kamień Krajeński wyjeżdżają na kolonie letnie np. w 2012 roku 20 dzieci przebywało na obozie w Funce oraz w Elku.

Na terenie gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe, jedno publiczne gimnazjum oraz pięć placówek przedszkolnych.

Tabela 9. Rodzaje placówek przedszkolnych w gminie

Przedszkole	Rok szkolny 2010/2011	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013
Przedszkole Samorządowe Kamień Krajeński	68	78	87
Szkoła Podstawowa Duża Cerkwica	24	40	26
Szkoła Podstawowa Płocicz (od 2012 roku filia Kamienia Kr.)	9	10	8
Szkoła Podstawowa Zamarte	24	19	23
Razem	125	147	144

Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Zespołu Usług Oświatowych

Tabela 10. Rodzaje placówek szkolnych w gminie

Szkoła	Rok szkolny 2010/2011	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013
Szkoła Podstawowa Kamień Krajeński	196	194	194
Szkoła Podstawowa Duża Cerkwica	75	88	102
Szkoła Podstawowa Płocicz (od 2012 r. filia Kamienia Kr.)	42	42	21
Szkoła Podstawowa Zamarte	82	76	72
Publiczne Gimnazjum Kamień Krajeński	245	242	235
Razem	640	642	624

Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Zespołu Usług Oświatowych

Szczegółowe zadania i kompetencje organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe wynikają z ustawy o systemie oświaty oraz z ustawy Karta Nauczyciela.

Do najważniejszych zadań organu prowadzącego (zgodnie z art. 5 ust. 7 oraz art. 34a ust. 1 ustawy o systemie oświaty) należą:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- 2) wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- 3) zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki,
- 4) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych,
- 5) nadzór nad działalnością szkół i placówek w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

Od 1 listopada 2013 został otwarty prywatny punkt przedszkolny w Zamartem dla 3-4 latków.

W obecnym czasie szkoły coraz częściej pracują metodą projektu i pozyskują na szeroko pojętą edukację środki zewnętrzne. Gminny Zespół Oświaty najczęściej w partnerstwie lokalnym realizował kilka projektów edukacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.1.1. Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej pn. „*Zacznijmy od przedszkola*”. Głównymi celami projektu jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku 3-5 lat, ułatwienie dostępu do specjalisty - logopedy, podniesienie atrakcyjności zajęć poprzez wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne.

2. Projekt partnerski Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych „*Wiem i potrafię*”. Projekt realizowany był w partnerstwie z wszystkimi gminami powiatu sępoleńskiego.

Zajęcia realizowane w szkołach spełniły swoje zadania programowe i oczekiwania uczestników, przyczyniły się do przyrostu wiedzy we wszystkich grupach zajęć rozwijających, a także wyrównania braków u uczniów w grupach zajęć wyrównawczych.

3. Projekt partnerski Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych „Program Indywidualizacji Procesu Nauczania i Wychowania uczniów klas I-III Szkół Podstawowych w Województwie Kujawsko-Pomorskim”

Projekt realizowany był w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu. W projekcie w roku szkolnym 2010/2011 brały udział wszystkie cztery szkoły podstawowe.

Zajęcia realizowane będą jeszcze w kolejnych latach 2011/2012 w szkole w Kamieniu Krajeńskim, Płociczu i Zamartem oraz w 2012/2013 w szkole w Zamartem.

W celu podniesienia umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego rodzin borykających się z różnymi problemami nasz Ośrodek od 2012 roku zatrudnia asystenta rodziny który obejmuje wsparciem 15 rodzin. Asystent towarzyszy rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, rodziny dalszej, społeczności lokalnej, zasobów instytucjonalnych.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15.1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i należą do nich:.

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;

- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny pomaga zrealizować to, co rodzina chce oraz co inne służby społeczne wymagają od rodziny. Pomaga tylko w tym, co możliwe jest do osiągnięcia.

Od 2012 roku objętych pomocą asystenta rodziny było 17 rodzin, z tego 5 rodzin zakończyło współpracę z asystentem.

Tabela 11. Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta od 2012 roku

Liczba rodzin korzystający z usług asystenta	17
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę ze względu na:	6
osiągnięcie celów	1
na zaprzestanie współpracy z rodziną	1
zmianę miejsca zamieszkania	4

Źródło: opracowania własne

Przygotowuje się kolejne 3 rodziny do objęcia asystenturą.

3.4 Opieka nad seniorami

Ważną grupą społeczną wymagającą szczególnego wsparcia są seniorzy. Na terenie naszej gminy zamieszkuje 890 emerytów i rencistów. Często zamieszkują oni wspólnie ze swoimi dziećmi i wnukami. Ten model rodziny wielopokoleniowej funkcjonuje głównie na wsi. W mieście seniorzy często zamieszkują sami. Dla osób starszych Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi Dom Dziennego Pobytu, który został utworzony Uchwałą Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim Nr XXII/221/97 z dnia 21 listopada 1997 roku i działa na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2009 Nr 175 poz. 1362), Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Regulaminu Domu Dziennego Pobytu. Zadaniem Domu zgodnie z regulaminem jest niesienie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym z terenu gminy Kamień Krajeński.

Przez okres tych lat do 2013 roku z Domu Dziennego Pobytu korzystały łącznie 32 osoby. Zajęcia realizowane w Domu przyczyniają się głównie do:

- zaspokajanie potrzeb towarzyskich, rekreacyjno – kulturalnych,
- utrzymania sprawności psychofizycznej zgodnie z wiekiem uczestników,
- zapewnienie pomocy i opieki lekarskiej oraz pomocy socjalnej.

Corocznie mieszkanki Domu uczestniczą w spotkaniach okolicznościowych z okazji:

- Dnia Babci
- Dnia Kobiet
- Śniadania Wielkanocnego
- Pikniku dla Niepełnosprawnych
- Spotkań imieninowych
- Spotkaniu opłatkowym

oraz w wycieczce.

Do stałych zajęć realizowanych w Domu Dziennego Pobytu należą:

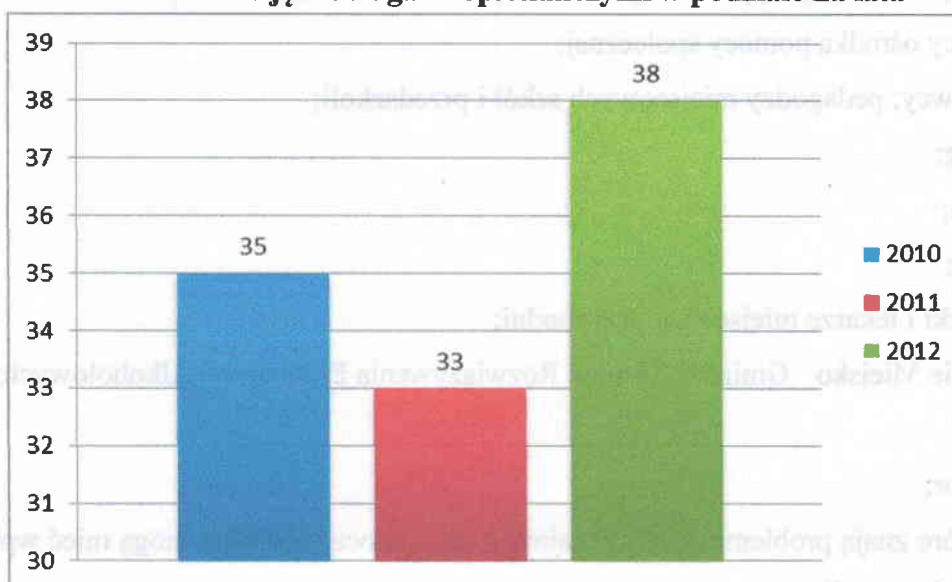
- czwartkowe spotkania z emerytowaną nauczycielką Panią Ludmiłą Malinowską
- sprzątanie pomieszczeń
- czytanie książek
- wspólne śpiewanie
- wykonywanie prac ręcznych

- ćwiczenia relaksacyjne.

Jedną z ważnych potrzeb osoby starszej jest dobry stan zdrowia, tak pod względem fizycznym jak i psychicznym. Aby ten stan utrzymać, potrzebna jest profilaktyka starości, dostępność do świadczeń służby zdrowia, leczenie i rehabilitacja, ważne są dobre warunki w środowisku zamieszkania i więzi społeczne. Dom Dziennego Pobytu od 16 lat świadczy usługi opiekuńcze w określonym czasie, umożliwia osobom starszym zaspokojenie wielu potrzeb nie tylko podstawowych, ale także wyższego rzędu.

Ośrodek Pomocy świadczy również usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania chorym, samotnym, którzy z powodu wieku, choroby czy innych przyczyn wymagają pomocy osoby drugiej. Liczbę osób objętych tą formą pomocy prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w podziale na lata

Źródło: opracowania własne

Powyższy wykres pokazuje, że wzrasta liczba osób wymagających opieki domowej. Jesteśmy społeczeństwem starzejącym się i ważne jest odpowiednie zatrudnienie wykwalifikowanej kadry do opieki nad seniorami.

3.5 Przemoc w rodzinie i uzależnienia

W ośrodku pomocy społecznej działa Zespół Interdyscyplinarny. Członkowie Zespołu zapewniają skuteczne reagowanie na doniesienia o krzywdzeniu i zaniedbywaniu dzieci.

Zespół interdyscyplinarny to zespół osób zainteresowanych rozwiązaniem problemu konkretnej rodziny. To grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą w skoordynowany sposób, łącząc wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują. Skład osób uczestniczących w pracy danego Zespołu uzależniony jest od rodzaju problemu oraz kompetencji i możliwości poszczególnych służb, instytucji i organizacji. Współpraca zespołowa sprzyja koordynacji podejmowanych działań na rzecz danej rodziny.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi :

- 1) pracownicy ośrodka pomocy społecznej;
- 2) wychowawcy; pedagodzy miejscowych szkół i przedszkoli;
- 4) psycholog;
- 5) policjanci;
- 6) kuratorzy;
- 7) pielęgniarki i lekarze miejscowej przychodni;
- 8) członkowie Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 9) księża;
- 10) prokurator;
- 11) osoby, które znają problemy rodziny, zajmują się pomocą rodzinie i mogą mieć wpływ na poprawę jej sytuacji.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Zespół ściśle współpracuje z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach swoich działań terapeuta do spraw uzależnień wraz z psychologiem prowadzi warsztaty psychoedukacyjne dotyczące problematyki alkoholowej, przemocy w rodzinie oraz trudności wychowawczych z dziećmi.

Warsztaty te mają na celu rozpowszechnienie wiedzy na temat w/w zjawisk, uświadomienie osobom w potrzebie możliwości ich przezwyciężenia oraz motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia i wprowadzanie zmian, przerwania przemocy w rodzinie i poprawy jakości życia. Zajęcia te mają formę wykładów edukacyjnych oraz zajęć warsztatowych grupowych połączonych z dyskusją oraz indywidualnych spotkań z terapeutą ds. uzależnień i przemocy oraz z psychologiem.

Ogólnie na terenie naszego działania do września bieżącego roku zanotowano 27 przestępstw i 4 wykroczenia, których sprawcy byli po spożyciu alkoholu.

Tabela 12. Ilość interwencji Policji

Rodzaj interwencji	2010	2011	2012
Przestępstwa	77	63	40
Wykroczenia	133	102	71
Interwencje domowe	85	89	117
RAZEM	295	254	228

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Jak widać w powyższej tabeli problem interwencji domowych co roku wzrasta dlatego tak ważna jest profilaktyka przemocy

W wyniku współpracy różnych instytucji, podjęciu terapii przez osoby doznające przemocy poprawiła się sytuacja w kilku gospodarstwach domowych, a przemoc została zatrzymana przez:

- wniesienie sprawy o znęcanie się psychiczne i fizyczne nad rodziną do Sądu Rejonowego w Tucholi - 3 sprawy,
- skierowanie osób na leczenie odwykowe przymusowe - 3 sprawy,

-orzeczenie eksmisji - 3 sprawy .

Osoby doznające przemocy oraz współuzależnione od alkoholu w ramach działań punktu konsultacyjnego otrzymują pomoc terapeutyczną, psychologiczną i prawną.

Tabela 13. Ilość osób objętych działaniami Punktu Konsultacyjnego w latach

Ilość osób	2010	2011	2012
w tym: nadmiernie pijących bądź uzależnionych	26	25	24
Współuzależnionych: współmałżonek , DDA	33	37	26
Ofiar przemocy domowej	23	17	17
Sprawców przemocy domowej	10	8	9
Ogółem	92	87	76

Zródło: Dane z Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zajęcia terapeutyczne prowadzone są w dwóch grupach:

- 1) grupa edukacyjna dla osób uzależnionych
- 2) grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, ofiar przemocy

Rozdział II ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Misja

Problemy z którymi borykają się współcześnie rodziny, wymagają od pracowników ośrodka pomocy społecznej oraz samej rodziny dużego wysiłku. Aby pomóc wyjść rodzinie z trudnej sytuacji życiowej ośrodek pomocy stawia na nowe rozwiązania.

Na podstawie określonych problemów stworzyliśmy misję ośrodka pomocy:

***Wspólne podejmowanie działań
zmierzących do życiowego usamodzielnienia osób i
rodzin***

2. Cele główne, szczegółowe i kierunki działań.

2.1 Cel główny: **Zmniejszenie bezrobocia które w konsekwencji doprowadzi do zminimalizowania skutków ubóstwa**

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.
2. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych psychospołecznych skutków bezrobocia.

Kierunki działań:

- 1) Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przy pomocy PUP w Sępólnie Krajeńskim.
- 2) Promocja szkoleń aktywnego poszukiwania pracy.
- 3) Opracowanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

- 4) Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.
- 5) Zatrudnienie w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, prace społecznie - użyteczne itp.).
- 6) Tworzenie oparcia socjalnego, prawnego i psychologicznego dla rodzin ubogich (rozwój specjalistycznego poradnictwa).
- 7) Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny.
- 8) Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez pomoc udzieloną przez MGOPS.

Problem bezrobocia zawsze dotyka całą rodzinę. Działania z zakresu pracy socjalnej to przede wszystkim mobilizowanie podopiecznych do poszukiwania pracy. W ramach tych działań podstawowym narzędziem pracownika socjalnego jest kontrakt socjalny, określający zasady współpracy oraz cele do których należy zmierzać. Pomoc materialna w ramach kontraktu stanowi ważny instrument, który służy kształtowaniu prawidłowych postaw i zachowań bezrobotnych podopiecznych. Szczególnie ważne jest nauczenie prowadzenia gospodarstwa domowego w nowej sytuacji, racjonalnego gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi oraz planowania najbliższej przyszłości.

2.2 Cel główny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin długotrwale borykających się z problemami życiowymi, w tym integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem

Cele szczegółowe:

1. Pomoc rodzinom, w których występuje problem niepełnosprawności.
2. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w środowisku lokalnym i rodzinnym.

Kierunki działań:

- 1) Doskonalenie systemu wsparcia i pomocy dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w celu likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.
- 3) Pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny.

- 4) Zapobieganie osamotnieniu i izolacji poprzez umożliwienie udziału w życiu kulturalno – oświatowym.
- 5) Realizowanie programów na rzecz osób niepełnosprawnych współfinansowanych ze środków zewnętrznych.
- 6) Stała diagnoza problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 7) Promowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
- 8) Podwyższanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez ich udział w projektach współfinansowanych ze środków unijnych.

2.3 Cel główny: Pomoc na rzecz rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe:

1. Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą.
2. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich.

Kierunki działań:

- 1) Udzielanie pomocy finansowej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.
- 2) Zapewnienie specjalistycznego wsparcia.
- 3) Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz świetlicy środowiskowej dla dzieci.
- 4) Promowanie opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej.
- 5) Opracowanie i realizacja programów na rzecz wsparcia rodziny.
- 6) specjalizacja pracowników ośrodka pomocy, która pozwoli na bardziej kompleksową i profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin.
- 7) pomoc i promowanie rodzin wielodzietnych w środowisku lokalnym.

Problemy opiekuńczo – wychowawcze wymagają kompleksowego podejścia do pracy z rodziną. Opieka i pomoc muszą być zorganizowane w środowisku bliskim dziecku w rodzinie, w szkole, świetlicy tak aby umożliwiły mu wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych.

2.4 Cel główny: Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz osób starszych

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie aktywności życiowej osób starszych.
2. Łagodzenie trudności wynikających z wieku oraz stworzenie możliwości szerszego uczestnictwa w życiu społecznym.
3. Budowanie systemu wsparcia dla seniorów.

Kierunki działań:

- 1) Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki dla najbliższych i pozostawienia ich w środowisku naturalnym.
- 2) Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
- 3) Promowanie i wspieranie wolontariatu jako formy integracji społecznej osób starszych.
- 4) Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów na rzecz seniorów.
- 5) Rozwój działalności Domu Dziennego Pobytu.
- 6) Wspieranie działalności świetlic wiejskich na rzecz osób starszych.

2.5 Cel główny: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnień

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie rodzinom doświadczającym przemocy specjalistycznego wsparcia.
2. Walka z uzależnieniami głównie poprzez edukację i działania terapeutyczne w zakresie skutków związanych z używkami.

Kierunki działań:

- 1) Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz osób doznających przemocy.
- 2) Podejmowanie działań wobec sprawców przemocy.
- 3) Udzielanie pomocy ofiarom przemocy poprzez zapewnienie wsparcia materialnego, prawnego, lokalowego.
- 4) Prowadzenie działań profilaktycznych poświęconych problematyce przemocy i uzależnień.

- 5) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

PODSUMOWANIE

Działania określone w strategii kierowane będą na rzecz osób i rodzin dotkniętych bezrobociem, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dotkniętych problemem uzależnień, starszych i niepełnosprawnych. Gminny system pomocy społecznej będzie zawierał komponenty stabilne, dające poczucie bezpieczeństwa socjalnego ale również będzie otwarty na nowe wyzwania. Dzięki temu winien rozwinąć się system ciągłego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz zintegrowanych działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych. Pomoc środowiskowa stanie się dominującą formą pomocy społecznej w gminie.

Podjęte zostaną działania na rzecz pobudzenia aktywności środowisk, które dotknięte są zjawiskiem alienacji. Warunkiem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym jest przede wszystkim podniesienie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

Rysunek 1. Mapa Gminy Kamień Krajeński4

PODSUMOWANIE

Działania określone w strategii kierowane będą na rzecz osób i rodzin dotkniętych bezrobociem, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dotkniętych problemami uzależnień, niepełnosprawnych. Główny system pomocy społecznej będzie zawierał komponenty stabilizacji, dzięki czemu będą funkcjonowały społecznie nie aktywne osoby na nowo włączając. Dzięki temu można rozwinąć się system ciągłego monitorowania problemów osób i dzieci oraz zintegrowanych działań umożliwiających wyjazd i skontaktowanie w sytuacjach kryzysowych. Pomoc środowiskowa stanie się dominującą formą pomocy społecznej w gminie.

Podjęte zostaną działania na rzecz pobudzenia aktywności środowisk, które dotknięte są zjawiskiem alienacji. W punkcie skutecznego uczestnictwa w życiu społecznym i politycznym jest przede wszystkim podniesienie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych problemów i skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności zamieszkujących poszczególne sołectwa.....	5
Tabela 2. Statystyka stałych mieszkańców gminy z podziałem na wiek i płeć stan na 30.09.2013.....	6
Tabela 3. Środki przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2010-2012	9
Tabela 4. Przyczyny przyznania pomocy w podziale na lata	12
Tabela 5. Osoby bezrobotne z podziałem na płeć	15
Tabela 6. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie	18
Tabela 7. Dofinansowanie niepełnosprawnych mieszkańców gminy w podziale na lata	19
Tabela 8. Liczba wydanych orzeczeń w podziale na lata	20
Tabela 9. Rodzaje placówek przedszkolnych w gminie	23
Tabela 10. Rodzaje placówek szkolnych w gminie	23
Tabela 11. Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta od 2012 roku	26
Tabela 12 . Ilość interwencji Policji	30
Tabela 13. Ilość osób objęta działaniami Punktu Konsultacyjnego w latach	31

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba osób korzystających w podziale na lata9

Wykres 2. Struktura gospodarstw na terenie gminy Kamień Krajeński.....11

Wykres 3. Liczba rodzin na terenie gminy w ujęciu procentowym.....11

Wykres 4. Pozyskane dary żywnościowe 2010-201214

Wykres 5. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP oraz liczba pracujących
mieszkańców gminy stan na X 201316

Wykres 6. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012.....17

Wykres 7. Niepełnosprawni w pomocy społecznej19

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w podziale na:.....21

Wykres 9. Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w podziale na lata28

Spis treści

Procedura tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020	1
Prawne uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	1
Identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Kamień Krajeński.....	3
Rozdział I. CHARAKTERYSTYKA GMINY KAMIEŃ KRAJEŃSKI.....	4
1. Dane o gminie.....	4
2. Charakterystyka Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	7
3. Diagnoza sytuacji mieszkańców gminy.....	15
3.1 Bezrobocie.....	15
3.2 Długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność.....	18
3.3 Wsparcie dla rodzin	21
3.4 Opieka nad seniorami	27
3.5 Przemoc w rodzinie i uzależnienia	29
Rozdział II. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	32
1. Misja	32
2. Cele główne, szczegółowe i kierunki działań.....	32
2.1 Cel główny: Zmniejszenie bezrobocia które w konsekwencji doprowadzi do zminimalizowania skutków ubóstwa	32
2.2 Cel główny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin długotrwale borykających się z problemami życiowymi, w tym integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.....	33
2.3 Cel główny: Pomoc na rzecz rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	34

2.4 Cel główny: Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz osób starszych	35
2.5 Cel główny: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnień	35
PODSUMOWANIE	36
Spis Rysunków	37
Spis Tabel.....	38
Spis Wykresów.....	39
Rozdział I. CHARAKTERYSTYKA GMINY KAMIEŃ KRAJEŃSKI	
1. Dane o gminie	4
2. Charakterystyka Miastka - Gminy Kamień Pomorski	7
3. Diagnoza sytuacji mieszkańców gminy	12
3.1. Histoia	12
3.2. Długowzrost (wiekowa struktura i niepełnoletniość)	18
3.3. Wsparcie dla rodzin	21
3.4. Opieka nad seniorami	27
3.5. Przemoc w rodzinie i uzależnienia	29
Rozdział II. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	
1. Mięta	32
2. Ciele główne, rozprawy i literatura	32
2.1. Cel główny: Zmniejszenie bezrobocia wśród w szczególności dotkniętych do minimalizowania skutków ubocznych	32
2.2. Cel główny: Prowadzenie działań wychowawczych i edukacyjnych w celu poprawy sytuacji osób z problemami zdrowotnymi, w tym inicjatywa osób niepełnoletnich ze środowiska	33
2.3. Cel główny: Pomoc na rzecz rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	34